

DOMŽALE

p. o. 8

TOSAMA

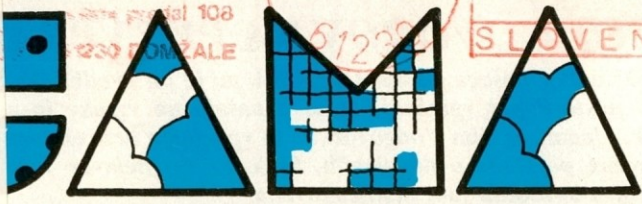
18. III. 92

SLOVENIJA

03,50

SLOVENIJA

KNJIŽNICA DOMŽALE
Ljubljanska 58
61230 DOMŽALE



MAREC 1992 · LETO XXVII · Izhaja od oktobra 1965



PET ODGOVOROV NA PET VPRAŠANJ

Uredniški odbor našega glasila TOSAMA mi je ob uvedbi ukrepov čakanja na delo postavil pet vprašanj, ki se nanašajo na vzroke in posledice teh ukrepov. Upam, da sem z odgovori na ta vprašanja bralcem našega časopisa dal ustrezna pojasnila o dogajanjih, ki so za vse delavce TOSAME težko sprejemljiva in morda tudi nepričakovana.

1. KAJ POMENI ZA TOSAMO RAZPOREDITEV DELAVCEV NA ČAKANJE ZA 40 UR MESEČNO, S TEM, DA PREJEMAMO ZA TA ČAS 80 % POVPREČNEGA OD ZADNJIH TREH MESECEV?

Previsoke zaloge končnih izdelkov predvsem sanitetnega proizvodnega programa so nas prisilile v ukrepe za zmanjšanje proizvodnje.

To zmanjšanje proizvodnje za TOSAMO pomeni

za določeno obdobje ustavitve proizvodnje izdelkov, katerih zaloge so previsoke in pri katerih ni normalne ali celo pospešene prodaje;

izdelke, ki se prodajajo normalno, bomo seveda redno proizvajali, tiste pa, ki jih primanjkuje bomo proizvajali v nadurnem delovnem času (belilnica) ali pa v tretji – nočni izmeni (mikalnica);

z zmanjšanim obsegom proizvodnje bomo znižali vezavo finančnih sredstev v zalogah surovin, repromaterialov in izdelkov. Ta sredstva bomo porabili za financiranje tekočega poslovanja, pa tudi za realizacijo razvojnih programov, planiranih za leto 1992; za realizacijo teh nalog in ob upoštevanju solidarnostne porazdelitve neugodnih posledic sprejetih ukrepov bodo potrebna premeščanja delavcev iz proizvodnje, ki se začasno zaustavlja ali zmanjšuje na proizvodnjo, katere izdelki se dobro prodajajo;

za čas čakanja bomo prejeli osebni dohodek v višini 80 % OD zadnjega tromesečja. To pomeni dejansko zmanjšanje rednega mesečnega OD za 5 %. Glede na to, da je delež OD v celotni realizaciji samo 15 %, nam to zmanjšanje ne pomeni veliko in to sigurno ni bil element, ki bi odlojučno vplival na predlagane ukrepe.

Z odpravo zakona o zamrznitvi plač bomo ta zaostanek takoj nadomestili z ustreznim povečanjem.

2. PRIČAKUJETE, DA SE BODO RAZMERE V TREH MESECIH STABILIZIRALE ALI PA JE PO ČAKANJU NA VRSTI ODPUŠČANJE?

Dogajanja zadnjega obdobja kažejo, da se bo stanje na tržišču le nekoliko izboljšalo, kar daje upanje, da bomo postopoma prišli na normalen, z gospodarskim načrtom za leto 1992, določen nivo proizvodnje.

S prvim marcem se uvaja neposredno združevanje sredstev, namenjeno za zdravstvo – torej nič več preko proračuna, koder so možna razna prelivanja sredstev.

S prvim marcem se povečuje prispevna stopnja za zdravstvo za preko 2 % iz bruto osebnih dohodkov, kar naj bi pripomoglo k sanaciji in izboljšanju stanja v zdravstvu v Sloveniji.

Kljub počasnosti in ne preveliki uspešnosti se vlada republike Slovenije le dogovarja z drugimi republikami bivše Jugoslavije. To naj bi omogočilo vzpostavitev normalnejših odnosov na področju blagovne in finančne menjave.

Z gospodarskim načrtom pa tudi s konkretnimi akcijami se pospešeno usmerjamo v izvoz, ki naj bi bil letos za cca 80 % višji kot v preteklem letu. Izvoz je zanimivejši predvsem zaradi realnejšega tečaja tolarja napram zapadnim valuta.

S prodajo čeprav zmanjšano, se bodo v roku treh mesecev zaloge zmanjšale in bo potrebna nova proizvodnja.

Uvajamo proizvodnjo nekaterih novih izdelkov (VRTEKS, INKONTINENČNI IZDELKI, VIR 90 PLUS, poizkusna proizvodnja FIKSIRNIH MAVČEVIH OVOJEV, ipd.) kar naj bi tudi povečalo zaposlenost.

Tudi normalizacija političnih odnosov v bivši Jugoslaviji naj bi doprinesla k vzpostavitvi oziroma ponovni oživitvi prekinjenih poslovnih povezav s kupci s teh področij in s tem povečano prodajo.

3. KAKO DEJANSKO JE PEREČA PROBLEMATIKA PRODAJE, KJE SO NAJVEČJI ZASTOJI IN ALI IŠČEMO NOVA TRZIŠČA?

Vzroki, ki vplivajo oziroma povzročajo zmanjšanje prodaje so:

V Sloveniji

- Velike izgube in popolna finančna blokada v zdravstvu,
- poraba velikih količin sanitetnih izdelkov iz rezerv (repub. in jugoslov.),
- padanje življenjske ravni prebivalstva in maksimalno varčevanje, – nekontroliran uvoz nekaterih izdelkov našega proizvodnega programa (PAMPERS plenice)
- slovenska trgovska podjetja (naši kupci) ne prodajajo naših izdelkov na trge drugih republik bivše Jugoslavije.

Na Hrvaškem

- Zaradi vojne je dobila Hrvaška ogromno pomoči v sanitetnih izdelkih. Kupci iz te države nudijo v odkup že kupljene naše izdelke,
- padanje življenjske ravni prebivalstva,

Predlog začasnega ukepa je obravnaval tudi sindikat podjetja, ki je sprejel naslednje stališče:

Glede na to, da gre za ukrepe začasnega, prehodnega značaja, se sindikat zavzema za solidarnost in se strinja z navedenimi ukrepi čakanja na delo za vse delavce enako. Vsak delavec pa si mora prizadevati na svojem delovnem mestu, da se stanje čimprej sanira.

Komercialni sektor mora v roku 1 – 2 mesecev izdelati konkreten program aktivnosti za večjo prodajo in za nadomestilo izgube južnega tržišča.

Vsak mesec ob izidu prve informacije naj direktor in vodja komercialnega sektorja poročata izvršnemu odboru sindikata o aktivnostih in rešitvah, ki bi najhitreje in učinkovito pripomogle k izboljšanju stanja.

- na vojnih področjih (vzhodna Slavonija, Krajina, del Dalmacije) ni nikakršne prodaje,
- komercialni predstavnik v Dalmaciji se več ukvarja s politiko (je poslanec v Saboru), kot pa z delom za TOSAMO,
- problem je tudi menjava hrvaških dinarjev v slovenske tolarje,
- dobavitelji surovin zahtevajo plačila v SLT zato niso možne kompenzacije.

V BIH

- velika revščina,
- zdravstvo brez sredstev,
- problem transportnih poti preko vojnega območja,
- problem menjave jugo dinarjev v tolarje,
- dobavitelji surovin, ki so pod močnim političnim pritiskom hočejo plačila v SLT, zato niso možne kompenzacije

Na področja ostale jugoslavije ne prodajamo, razen nekaj malega v Vojvodino. Razlogi so v politiki (Srbija) ali pa v pretrganju vseh medsebojnih komunikacij (transport, denar, pa tudi telefon in telefaks).

Izvoz se postopoma povečuje in naj bi v letu 1992 dosegel 11 % celotnega prihodka.

Nova tržišča oziroma aktivnejšo obdelavo obstoječih izvajamo preko sedanjih in novih zastopnikov v zahodni Evropi in Arabskih deželah (NOR-KING, SCHLIMM, SUDIMORT, SAMIR, AMARIN).

Prav tako so aktivnejši kontakti z našimi dosedanjimi kupci, povezujemo pa se tudi s slovenskimi izvoznimi trgovskimi podjetji.

Komercialni sektor je izdelal poseben program aktivnosti za povečanje prodaje, ki ga je strokovni kolegij sprejel in bo tudi tekoče spremljal njegovo raalizacijo.

4. JE BILA RAZPOREDITEV NA ČAKANJE NAJBOLJŠA MOŽNA REŠITEV - ALI PA LE NAJLAŽJA?

Močno povečane zaloge nekaterih izdelkov, predvsem sanitetnega proizvodnega programa, kar je posledica zmanjšanja prodaje, so nas prisilile v zmanjšan obseg proizvodnje, torej je bila to v danem trenutku edina rešitev.

O ustreznosti rešitve pa je možno razpravljati, odvisno od predpostavk, ki so osnova za ocenjevanje.

Menim, da je sprejeta rešitev za večino članov kolektiva najbolj poštena, saj bomo breme trenutnih težav med seboj solidarno porazdelili ne glede na to, da bomo morali nekateri v tem obdobju delati več kot v normalnih pogojih poslovanja. Znižani OD za 40 ur na mesec bomo imeli vsi, ne glede na to, ali bomo delali ali pa bodo doma na čakanju.

5. MISLITE, DA JE VODSTVO TOSAME NAREDILO VSE, DA DO RAZPORDI TEV NA ČAKANJE NE BI PRIŠLO?

TOSAMA je bila ves čas obstoja in razvoja vezana na celotni jugoslovanski trg, saj je na trge drugih republik prodala cca 50 % svoje proizvodnje. V času bivše Jugoslavije je bila na zveznem nivoju vodena kot podjetje posebnega družbenega pomena. Izpad jugoslovanskega trga ima zato hude posledice, ki se odražajo v sprejetih ukrepih.

Odgovoriti na vprašanje ni enostavno, pa vendar:

Če bi v TOSAMI (pa tudi v Republiki Sloveniji) znali oceniti posledice osamosvajanja (seveda na področju tržnih in ekonomskih odnosov) potem bi se lahko na te posledice bolje pripravili in preje pričeli z akcijami, ki so trenutno v teku in ki bodo sčasoma dale rezultate.

Tehnološko zastarelost opreme, ki ima za posledico nedohajanje svetovnega napredka v kvalitativnem in cenovnem smislu je element, ki vpliva na uspešnost prodaje na evropskem tržišču.

Dogodki lanskega leta so popolnoma onemogočili realizacijo razvojnega programa, tako da je bilo leto 1991 napram prejšnjim letom, ko smo realizirali pomembne investicije v proizvodni objekt, energetiko, ipd., neuspešno. Letos naj bi bilo občutno boljše - tak je tudi investicijski program 1992.

Tečajna politika bivše Jugoslavije in do pred kratkim tudi Slovenije je bila izrazito nestimulativna za izvoznike. Izvažali smo le toliko, da smo obdržali kontakte z našimi standardnimi kupci.

Stanje se spreminja, kar je predhodno navedeno.

Vse v teh odgovorih navedeno daje dovolj možnosti za ocenjevanje tistih, ki smo zadolženi za vodenje podjetja. Sam si ne upam dati ocene, da smo storili vse maksimalno uspešno. Finančni rezultati za leto 1991 pa kažejo, da smo gospodarili razmeroma dobro. Problemi, s katerimi smo trenutno najbolj obremenjeni pa izvirajo iz objektivnih posledic dogajanja v zadnjem obdobju.

■ EDVARD PETERNEL

POSEBNO POJASNILO DIREKTORJA GLEDE ODLOČB O ČAKANJU NA DELO

„Vsi delavci so dobili odločbe za čakanje na delo, ni pa njihova dolžnost, da 40 ur na mesec ostanejo doma, je pa to seveda njihova pravica. Ne glede na to, ali bo delavec na delu ali doma, bo imel za ta čas zmanjšano plačo. Dogovorili smo se, da izjem ne bo.“

Če bodo delavci ostali doma, je vodja dela dolžan delo tako organizirati, da bo le-to opravljeno. Posebnih odredb o obvezni prisotnosti praviloma ne bo. Če pa se bo to zgodilo - za kar je odgovoren vodja dela - potem ima delavec seveda pravico zahtevati plačilo po opravljenem delu. Vendar pa kljub temu računamo na solidarnost in čut pripadnosti kolektivu, kar pomeni, da do takih zahtev ne bo prihajalo.

Gre za izreden ukrep v izredni situaciji in mislim, da bomo svojo pripadnost dokazali s tem, da bomo kljub odločbi svoje delo opravili.

Za v bodoče upamo, da presežkov delavcev ne bo. Ni skrivnost, da nas je preveč, vendar pa se bo število delavcev zmanjšalo po redni poti (upokojitve). Če pa bi slučajno kdaj v prihodnosti le bili primorani odpustiti delavce, potem način upoštevanja te odločbe o čakanju na delo seveda na to ne bo vplival.

Ugotavljanje presežkov se opravi po zakonsko določenem postopku in kriterijih, med katerimi naj omenim kot glavne: usposobljenost za delo, delovne izkušnje, delovna uspešnost, delovna doba, zdravstveno in socialno stanje.

Osebnopriporočam, da odločbo o čakanju na delo sprejmemo rezijski delavci kot znak solidarnosti, vendar pa kljub odločbi svoje delo odgovorno in vestno opravimo. Čeprav imamo po odločbi pravico biti npr. en teden doma za 80 % plačo, ne dopustimo, da bi zaradi tega trpelo delo.“

UPOKOJITE V

Dejali sta, da se počasi njuna generacija v TOSAMI poslavja; Bili sta **MARINKA OSOLIN** in **MIRA MIKETIČ**, obe dolgoletni sodelavki, ki sta vso delovno dobo delali v TOSAMI.



MIRA MIKETIČ

Začela je v tkalnici gaze v Študi in prav tako zaokrožila delovno pot v pripravljalnici.



MARINKA OSOLIN

Njeno delo v takratni Vati se je pričelo leta 1958 v konfekciji. Po dveh letih je bila premeščena v pripravljalnico, kjer je ostala do zadnjega dne.

Obe s ponosom zreta na uspešno širitev podjetja, saj se še živo spominjata začetkov izpred 35 let. Stari proizvodni prostori, stari stroji IN DANES, velike nove stavbe, in vse drugo, kar pripada sodobni tovarni.

Z veseljem odhajata v pokoj, čeprav z grenkim priokusom strahu, ali bo delo za njune otroke ????. Vendar, več ali manj smo vsi obremenjeni s takimi mislimi in srčno upamo in si želimo, da bi se razmere vrnile na stare tirnice.

Obema želimo, da bi se hitro vključili v novi način življenja in si ga uredili tako, kot si ga zaslužita in želita.

Hvala jima za mnogo narejenih dobrih stvari, ki so ostale za njima v kolektivu.

SREČNO!

ZADNJI ROK – 31. MAREC!

Ne pozabite oddati svojih davčnih napovedi, zadnji rok je 31. marec, kajti kazni za zamude so kar precej visoke (o tem smo že pisali). Obrazce dobite v vseh knjigarnah, stanejo zaenkrat 10 SLT komplet. Tisti, ki bomo prijavljali samo dohodek, smo že dobili izpiske in izračune o zaslužku v preteklem letu.

KDO PLAČA DAVEK?

Zavezanec je vsak, ki ima v Sloveniji stalno bivališče in je imel v Sloveniji kadarkoli v letu 1991 enega ali več prejemkov, dohodkov ali dobičkov (tudi tisti, ki je imel npr. samo en honorar).

Dohodnina je ime davka na vse celotne dohodke vsakega posameznika, ki ima med letom po zakonu obdavčljive dohodke (bruto plače, bruto honorar-

je, pokojnine, katastrski dohodek itd.).

Osnova so torej bruto dohodki, ki jim odštejemo med letom plačane socialne in druge prispevke. Ne pozabimo, da smo med letom tudi že plačali akontacijo dohodnine. Že plačan znesek se bo na koncu odštel od odmerjenega davka.

Napoved za odmero dohodnine je po predpisanem obrazcu dolžan oddati

vsak zavezanec do 31.03.1992. Oddamo jo na naslov svoje občinske uprave za družbene prihodke (v kraju bivališča), najbolje po pošti. Pri sestavi je treba biti pazljiv, zato preberimo navodila, ki so priložena kompletu obrazcev. Priporočljivo je biti pošten pri izpolnjevanju, sicer bo država namernemu ali nenamernemu utajevalcu stopila na prste. Seveda pa se je treba potruditi, da ne bomo plačali preveč. Država je davčne stopnje postavila tako, da bomo plačali toliko davkov, kolikor jih res moramo. Zato uveljavljajmo vse olajšave, ki jih lahko.

Olajšave zmanjšujejo osnovo za dohodnino. Čimnižja je ta, manjši davek bomo plačali.

Obstajata dve vrsti olajšav:

A. Prvo ima vsak davkoplavevalec. Lahko si zniža osnovo za največ 10 %, če je del svojih dohodkov porabil za izdatke iz 7. člena Zakona o dohodnini zase in to lahko dokaže z dokumenti (računi, položnice in druga dokazila, žigosana in opremljena z datumom od 01.01.1991 do 31.12.1991, na dokumentu ime kupca – lahko ga dopišete sami). Olajšava velja le, če ste predmet kupili zase.

Še enkrat preletimo, kakšni izdatki predstavljajo olajšave: **1.** Obveznice, delnice – ne glede na to, kdo jih je izdal (tudi interne). Če se glasi na tujo valuto, morate imeti potrdilo in tudi sam vrednostni papir. Tega vam bo davčni organ žigosal, da ga boste lahko kot olajšavo uveljavili le enkrat. V to skupino olajšav spadajo tudi usttanovne vloge v vse tipe podjetij in zadruga.

2. Znesek sredstev vložnih v osnovna sredstva (če imate obrt, podjetje) ali v preureditev prostora v turistične namene, graditvi in adaptacijo gospodarskih poslopij, nabavo kmetijske mehanizacije in naprav (če imate kmetijo).

3. Reinvestirani del udeležbe v dobičku – če ste (so)lastnik podjetja, ki je ustvarilo dobiček, pa ste del tega ponovno investirali v podjetje. Tako olajšavo lahko izkoristijo tudi imetniki delnic ali obveznic, ki jim dajejo pravico do dela ustvarjenega dobička.

4. Sredstva za gradnjo, nakup stanovanjske hiše ali stanovanja, če rešujete stanovanjski problem (vikendi, nakup stanovanja, če imate hišo ipd. ne

pridejo v poštev). Upošteva se tudi dokazilo o plačilu letnega zneska stanovanjskega posojila. Dokazilo (položnica, računi) se morajo glasiti na lastnika. Le ta lahko uveljavlja olajšavo – če sta dva, si olajšavo razdelita. Kot olajšava velja tudi vzdrževanje stanovanja, hiše z računi za material in storitve. Etažnim lastnikom se prizna 80 % plačanega etažnega prispevka, najemnikom pa 80 % plačane letne najemnine. Delo lastnika se ne more ovrednotiti in ne uveljavljati. Veljajo pa izdatki za odpravo ovir za invalide, ki živijo v objektu.

5. Sredstva, vložena v gradnjo malih hidroelektrarn, varstvo okolja in varčevanj z energijo (nakup solarnih vodnih grelnikov, kolektorjev in toplotnih naprav, konstruiranih za uporabo sončne energije, toplotnih črpalk, gradbenih izolacijskih materialov, izdelanih iz mineralnih materialov, steklene volne, sintetičnih materialov, plute ter termatskih radiatorskih ventilov, rekuperatorjev in regeneratorev toplote, ki izkoriščajo odpadno toploto).

6. Sredstva, vložena v vzdrževanje kulturnega in zgodovinskega spomenika, katerega imetniki ste (dokazilo, da gre za tak spomenik, dokumentacija o izvajanju del in izdatkih, soglasje organizacije za varstvo kulturne dediščine).

7. Prispevki in premije, s katerimi ste si povečevali socialno varnost na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega varstva in zaposlovanja (ne pa kakršnokoli zavarovanje).

8. Zdravila, zdravstveni in ortopedski pripomočki (ortotična, protetična sredstva, očesni in slušni pripomočki, ortopedska obutev, invalidski vozički) – če ste to kupili ZASE. Stroški za zdravljenje v zdravilišču in rehabilitacijo v zdravstvenem zavodu lahko uveljavljate zase IN za vzdrževane družinske člane, če ste tja napoteni po mnenju zdravniškega konzilija.

9. Stroški izobraževanja ob delu za pridobitev katerekoli stopnje izobrazbe, izpopolnjevanje in pridobivanje novih znanj – če ste plačeli storitve šolskim zavodom zase. Ne veljajo izdatki za šolanje otrok oz. vzdrževanih družinskih članov!

10. Sredstva namenjena za znanstvenoraziskovalno in razvojno dejavnost

DELOVNI KOLEDAR 1992

JANUAR			FEBRUAR			MAREC		
P	6	13 20 27	P	3	10 17 24	P	2	9 16 23 30
T	7	14 21 28	T	4	11 18 25	T	3	10 17 24 31
S	▲ 8	15 22 29	S	5	12 19 26	S	4	11 18 25
Č	▲ 9	16 23 30	Č	6	13 20 27	Č	5	12 19 26
P	▼ 10	17 24 31	P	7	14 21 28	P	6	13 20 27
S	■ 11	18 25	S	▲ 1	8 15 22 29	S	7	14 21 28
N	■ 12	19 26	N	■ 2	9 16 23	N	▲ 1	8 15 22 29
APRIL			MAJ			JUNIJ		
P	6	13 20 27	P	4	11 18 25	P	1	8 15 22 29
T	7	14 21 28	T	5	12 19 26	T	2	9 16 23 30
S	1	8 15 22 29	S	6	13 20 27	S	3	10 17 24
Č	2	9 16 23 30	Č	7	14 21 28	Č	4	11 18 25
P	3	10 17 24	P	▲ 1	8 15 22 29	P	5	12 19 26
S	■ 4	11 18 25	S	▲ 2	9 16 23 30	S	6	13 20 27
N	■ 5	12 19 26	N	■ 3	10 17 24 31	N	7	14 21 28
JULIJ			AVGUST			SEPTEMBER		
P	6	13 20 27	P	3	10 17 24 31	P	7	14 21 28
T	7	14 21 28	T	4	11 18 25	T	1	8 15 22 29
S	1	8 15 22 29	S	5	12 19 26	S	2	9 16 23 30
Č	2	9 16 23 30	Č	6	13 20 27	Č	3	10 17 24
P	3	10 17 24 31	P	7	14 21 28	P	4	11 18 25
S	■ 4	11 18 25	S	▲ 1	8 15 22 29	S	5	12 19 26
N	■ 5	12 19 26	N	■ 2	9 16 23 30	N	6	13 20 27
OKTOBER			NOVEMBER			DECEMBER		
P	5	12 19 26	P	2	9 16 23 30	P	7	14 21 28
T	6	13 20 27	T	3	10 17 24	T	1	8 15 22 29
S	7	14 21 28	S	4	11 18 25	S	2	9 16 23 30
Č	1	8 15 22 29	Č	5	12 19 26	Č	3	10 17 24 31
P	2	9 16 23 30	P	6	13 20 27	P	4	11 18 25
S	■ 3	10 17 24 31	S	7	14 21 28	S	5	12 19 26
N	■ 4	11 18 25	N	▲ 1	8 15 22 29	N	6	13 20 27

Legenda:

- nedelje
- proste sobote
- ▲ prazniki
- ▼ kolektivni dopust
- ▬ dela prosti dnevi

(nakup opreme – računalnik, mikroskop, izobraževanje kadrov, vlaganje v razvojne in raziskovalne projekte ipd.). Namen – znanstvenoraziskovalni in razvojni – mora biti dokazan (vsak nakup npr. računalnika ne šteje!)

11. Sredstva za nakup knjig in učnih pripomočkov s področja umetnosti, znanosti, kulture, vzdrževanja in vzgoje ter športa ZASE (učbeniki, priročniki, strokovne revije, note, glasbila, kasetofoni, loparji, žoge, smuči ipd. – presodite namen!); za na-

kup nepremičnin posebne kulturne, znanstvene ali zgodovinske vrednosti in umetniških del.

12. Članarine političnim strankam in sindikatom.

13. Prostovoljni denarni prispevki in vrednost daril za humanitarne, športne, ekološke in religiozne namene – če so izplačane osebam, organiziranim za opravljanje takih dejavnosti in navedeni prispevki, darila invalidnim organizacijam.

Vseh naštetih olajšav lahko naberete za 10 % vseh prejemkov. Poleg tega pa ne glede na ta procent v **celem znesku** (lahko tudi nad 10 %) uveljavite plačane samoprispevke; invalidom s 100 % okvaro, ki jim je priznana pravica do tuje nege in pomoči se osnova za dohodnino zmanjša za letno povprečno plačo zaposlenih v RS v letu 1991. Davkoplačevalcem, ki so starejši od 65 let se osnova za dohodnino zmanjša za 8 % poprečne letne plače zaposlenih v RS v letu 1991 (**seniorska olajšava**).

B. Druga je olajšava za vzdrževane družinske člane (zakonec, ki nima lastnih sredstev za preživljanje, razvezani zakonec, če mu je s sodbo ali sporazumom priznana pravica do preživljanja, otroci oz. posvojenci do 18 leta starosti oz. do 26. leta, če se šolajo in niso v delovnem razmerju; otroci in posvojenci ne glede na starost, če so za delo nezmožni; otroci in posvojenci nad 18 let, ki se ne šolajo, pa so za delo sposobni, če so prijavljeni pri službi za zaposlovanje in živijo s starši oz. posvojitelji v skupnem gospodinjstvu ter nimajo sredstev za preživljanje oz. so ta manjša od višine olajšave.)

V čas vzdrževanja se ne šteje čas, ko je vzdrževanec služil vojaški rok. Za vsakega vzdrževanca, ki NI zavezanec otrok, se zmanjša osnova za dohodnino za 8 % povprečne slovenske plače v letu 1991 (okrog 16.000 SLT). Olajšava za otroke pa se upošteva takole: Za prvega otroka se zniža osnova za 8 % **povprečne slovenske plače 1991 (!)**, za vzdrževanje drugega za 2 % več (torej 10 %), za tretjega za 2 % več (torej 12 %) in za vsakega naslednjega še 2 % več od prejšnjega (**torej je olajšava za enega otroka 8 %, za dva 18 %, za tri otroke 30 %, za štiri otroke 44 % itd.**). Za dodatne 4 % se zniža osnova za otroke, ki se šolajo na srednjih in višjih stopnjah šol izven kraja stalnega bivališča, če v kraju šolanja začasno bivajo. Če razvezani zakonec plačuje preživnino lahko uveljavlja le-to do višine posebne olajšave (po istih procentih, kot so zgoraj navedeni), če že seveda ne uveljavlja vzdrževanja tisti od staršev, pri katerem otrok živi. Če se razvezana starša ne sporazumeta, se upošteva vsakemu polovico olajšave.

Za istega vzdrževanega člana lahko uveljavlja olajšavo le EN zavezanec.

Če vzdrževani člani sami prejemajo dohodke (štipendije, avtorski in študentski honorarji, družinske pokojnine) se olajšava zmanjša, razen če otrok prejema preživnino in otroški dodatek. Olajšava se zmanjša za vsoto dohodkov.

ŠE O IZPOLNJEVANJU NAPovedi:

Podatke o vaših obdavčljivih prejemkih, dohodkih in dobičkih bo davčni organ dobil tudi od druge, zato jih ne pozabite vpisati vseh.

Redno zaposleni za določen čas ali nedoločen čas smo prejeli seštevek bruto plač in nadomestil plač, plača-

nih prispevkov in seštevek davka od plače, ki je naša medletna akontacija dohodnine (oznaka 11. v napovedi) ter podatek o regresu in plačanem davku (oznaka 14.)

Za honorarje po pogodbi o delu bo izplačevalec poslal znesek bruto honorarjev in akontacijo dohodnine, ki jo je že plačal. To vpišemo pod oznako 15.

Za avtorske honorarje vpišemo seštevek bruto honorarjev, normirane stroške in znesek akontacije davkov v oznako 61.

To bi bilo v kratkem vse, kar je treba vedeti za izpolnitev davčne napovedi.

IZRAČUN:

DOHODKI
– prispevki
– olajšave A + B
= OSNOVA

ČE ZNAŠA LETNA OSNOVA SLT		ZNAŠA DAVEK SLT
nad	do	19%
109.800	219.600	20.862 + 28% nad 109.800
219.600	439.200	51.606 + 35% nad 219.600
439.200	878.400	128.466 + 40% nad 439.200
878.400		304.146 + 45% nad 878.400

Plačamo = davek po tabeli – akontacija že plačanega davka

SLIKE Z RAZSTAVE

V naši jedilnici te dni razstavljamo dela **ZMAGA PUHARJA, NEJČA SLAPARJA** in **VINKA TUŠKA**. Slednji je že naš star znanec. Vsi trije so priznani umetniki, člani Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov in Likovnega društva Kranj. V okviru tega društva, katerega predsednik je Nejč Slapar, so organizirali razstavo Gorenjskega tiska iz Kranja. Tamkajšnji oblikovalci so pripravili pregled svojega dela – od osnutka do končnega izdelka. Tiskarna Gorenjski tisk ima že 100 letno tradicijo, vendar je v Kranju to prva njena predstavitev.

Naši razstavljalci so to razstavo ocenili za zelo kvalitetno in zanimivo. Radi bi jo pripeljali tudi v Domžale, morda celo v TOSAMO. Pa tudi sicer si želijo z Domžalami več sodelovanja in povezav – ne samo preko podjetij ampak tudi preko domžalskega likovnega društva.



V SPOMIN

Žalostna vest, da je umrl komaj 57 let star upokojenec **JAKA KORANT** nas je vse, ki smo ga poznali pretresla.

Črna žalna zastava na drogu pred Tosamo je v ponedeljek 24. februarja oznanjala, da je preminil naš sodelavec.



Kako in zakaj smo se spraševali, tisti, ki so ga poznali so vedeli, da preprosto ni zmožil več nositi bremena, ki si ga je naložil sam in mu je bilo naloženo tako kot vsem božjim bitjem.

Rodil se je 13. 7. 1933 v številni družini na Prevojah in kraju je ostal zvest vse življenje.

Med sodelavci, ki so ga dobro poznali je bil kot monter in strojni ključavničar cenjen in je bil pripravljen pomagati na poziv svojega vodje pokojnega Viktorja Pavška ob katerem koli času, samo, da proizvodnja ni stala.

Vendar mu vsi ti uspehi nis podelili miru in zadovoljstva.

Iskal je zadovoljstvo in pri tem izgubil vse.

Danes se bomo poklonili spominu na Jaka takšnega, kakor je bil v svojih srečnih letih, vse reve in težave kasnejših hudih let pa bo poravnal pred svojim bogom.

Naj ti bo lahka zemlja slovenska, dragi Jaka!

ZAHVALE

Ob izgubi najinega očeta Franca BUDNARJA se iskreno zahvaljujemo sodelavcem iz oddelka konfekcije in tkalnice ovojev, ter sindikatu TOSAME za denarno pomoč in darovano cvetje. Hvala vsem za izrečeno sožalje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

**DANE BUDNAR
FRANCKA PESTOTNIK**

Ob izgubi najinega očeta Antona ŠARCA se najiskrenejše zahvaljujemo sodelavkam in sodelavcem iz oddelka tkalnice širokih tkanin za izrečeno sožalje, denarno pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi sindikalni organizaciji in pevcem TOSAMA za odpete žalostinke.

Žalujoči hčerki: **SONJA VIDOVIČ, TEJA PRAŠNIKAR** z družinama ter mami **SONJA**

Ob izgubi drage mame se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz mikalnice za izraze sožalja ter denarno pomoč, prav tako se zahvaljujem tudi sindikalni organizaciji za denarno pomoč.

LAVRIČ VERA

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem v Pripravljalnici in ostalim za prejetu darilo, ki me od jutra do večera spominja na vas. Hvala tudi vsem za lepe želje.

Vodstvu kolektiva pa se zahvaljujem za knjigo – celotnemu kolektivu Tosame pa želim čim več delovnih uspehov.

OSOLIN Marinka

Uredniški odbor Tosame:
Vladka Berlec, Majda Štampihar,
Jože Podpeskar, dipl. ing.,
Nada Korosec, Danica Avbelj,
Marjana Lubinič, dipl. iur.,
glavni urednik.

Glasilo podjetja TOSAMA
Vir, Šaranovičeva 35.

Izhaja enkrat mesečno v 1400 izvodih.

Tisk: Papiroti Krško, d.o.o.

Osnove in merila pri določanju stroškov, ki jih imajo delavci v zvezi z delom

Osnove v mesecu marcu

Nagrade mentorjem in inštruktorjem

1.699,90 SLT/176 ur

Delo v deljenem delovnem času s

– prekinitivjo nad 2 uri
2.833,20 SLT/176 ur

Dnevnice za službena potovanja v državi

– cela dnevnicca 1.133,00 SLT
– polovična dnevnicca 578,00 SLT
– znižana dnevnicca 419,00 SLT

Kilometrarna z osebnimi vozili
16,60 SLT/km

Stroški za prevoz na delo

– oddaljenost do 4 km
60,00 SLT/dan
– oddaljenost od 4 km do 8 km 74,00 SLT/dan
– oddaljenost od 8 km do 12 km 86,00 SLT/dan
– oddaljenost od 12 km do 16 km 106,00 SLT/dan
– oddaljenost nad 16 km 120,00 SLT/dan

Odpravnine nad 20 let delovne dobe 42.498,00 SLT

Osnove za izračun deleža delovne učinkovitosti šoferjev in spremljevalcev

– prevožen kilometer 1,07 SLT
– tekoči kilometer 0,72 SLT
– spremljevalec tovora 0,43 SLT

■ Albina Kosmač

MAGIČNI KVADRATI

●	1	2	3	4	5	6	●	19	20	21	22	23	24
1							19						
2							20						
3							21						
4							22						
5							23						
6							24						
●	7	8	9	10	11	12	●	25	26	27	28	29	30
7							25						
8							26						
9							27						
10							28						
11							29						
12							30						
●	13	14	15	16	17	18	●	31	32	33	34	35	36
13							31						
14							32						
15							33						
16							34						
17							35						
18							36						

NAGRADE

Magični kvadrati so bili kar malce pretežki, saj ste poslali le dve rešitvi. Žreb je prvo nagrado dodelil **FANI KODBA** iz konfekcije, drugo nagrado pa **MARIJI STOPAR** iz konfekcije.

Ime in priimek

Oddelek

Pri reševanju tokrat več sreče

Čestitamo!

VODORAVNO IN NAVPIČNO

- Sol tetraborove kisline
- Ušesni kamenček (v srednjem ušesu)
- Okras v obliki razcvetele rože
- Navedek, citat
- Kraj blizu Viktorijinega jezera (Kenija)
- Staroperzijski zlatnik
- Zahodni predel Tokija
- Sin Dedala, graditelja kretskega labirinta, starogrški letalec
- Prirojena bistrumnost ali nadarjenost
- Zakup, najem zemljišča
- Južnoameriški kraljevi jastreb, ena največjih roparskih ptic
- Iransko mesto ob kaspiskem morju, na meji s SND
- Spozaba, pomota
- Portugalsko mesto ob Atlantiku
- Nasičen ogljikov vodik s petimi atomi ogljika
- Vedro iz bronaste dobe (vaška ..)
- Temnozelen mineral z Urala
- Večja skladba za eno ali več glasbil
- Pristaniško mesto JV od Jokanama (Japonska)
- Strokovnjak za bolezni ledvic in organov sečil (Urologija)
- Enocelični organizem
- Lastnik Aladinove svetilke iz Šeherezadinih zgodb
- Navidezni nebesni pas, po katerem se gibljejo sonce, luna in večji planeti
- Naloga, ki jo je potrebno rešiti s premislekom
- Mlečni sok kavčukovcev
- Sol ali ester očetne kisline
- Mesto v srednji Italiji, blizu Jadranske obale
- Etilni alkohol, vinski cvet
- Skrivna teroristična organizacija v bivši Neapeljski kraljevini
- Mesto ob reki Bregavo (BIH), stol po Hrvaško
- Pečeno rebrece, zarebrnica
- V starogrški mitologiji gorska vila
- Rok, določen čas
- Bleščečo se srebrnkasta ali pozlačena nitka za novoletno jelko
- Izdajatelj, založnik
- Levi pritok reke Pad pri mostu Alessandria

Smolnikar Betka